

А пакъ на картината това животно не е по-голѣмо отъ единъ рупъ. Нъ китъ тѣ и на картината ни се види голѣмъ, заштото до него е исписана враница, въ която сѣдетъ десетъ души китоловци: а враницата е десетъ пѣти по-малка отъ китъ тѣ. Ми, като знаемеъ, колко е естествено голѣмъ човѣкъ тѣ, усѣштами се за величнната на това голѣмо животно. На картини, повечето пѣти, исписоватъ прѣдмѣти ти много по-малки отъ колкото си са естествено. Една висока планина исписана на картина не е по-голѣма отъ едно петно; затова до една такъва планина човѣкъ никакъ не може да се испише: ште бѣде много малъкъ; ако ли испишемъ човѣкъ тѣ колкото единъ рупъ голѣмъ, тогава таа планина ште земемеъ за една малка могила. И така, на картини прѣдмѣти ти исписоватъ повечето на смаленъ видъ, нъ *сбразмѣрно*, сир. колкото пѣти е смаленъ единий прѣдмѣтъ въ една картина, толкова пѣти е смаленъ и другий. А кога нѣкой пѣтъ испишатъ човѣкъ тѣ по-голѣмъ отъ дрѣво или отъ планина, то е, за да покажатъ, че човѣкъ тѣ стои по-близу, а планината е много по-далече, заштото, както вече знаете, единъ прѣдмѣтъ колкото е по-далече отъ насъ, толкова повечето ни се види по-малъкъ.

На потонъ тѣ на наша та училищна стаа може да се наредетъ много бѣли книги; нъ цѣлий потонъ може да се испише на една бѣла книга: стига само да се прѣмѣри, колко е дългъ потонъ тѣ и колко е широкъ, и да се испише на книгата такъвъ четириагълникъ, който да има дължина и широчина толкова рупа, колкото лакте има съштии потонъ. На тоа малъкъ четириагълникъ, който показова потонъ тѣ на училищната та стаа, лесно можемъ да забѣлѣжимъ, кѣдѣ стоатъ чиновети, кѣдѣ стои чърната дѣска, кѣдѣ топило то и т. н. Така можемъ да испишемъ и цѣлий училищний дворъ. Ако испишемъ дрѣвѣята та, готварницата та, чешмата та и прѣдставимъ всички ти тиа прѣдмѣти въ такъвъ видъ, както ги видимъ, сир. оние, които са по-близу, прѣдставатъ се на голѣмъ видъ, а оние, които са по-далече, въ по-малъкъ видъ, тогава това ште бѣде *картина* на училищний дворъ. Нъ ако прѣмѣримъ дворъ тѣ въ всички ти посоки и испишемъ на книга фигура та на пространството то, што захвашта дворъ тѣ, то се знае, на смаленъ видъ, и послѣ забѣлѣжимъ на таа фигура мѣсто то на градина та, на чешмата та, на дрѣвѣето то, съ една рѣчь, всички ти прѣдмѣти, што се намиратъ на дворъ тѣ, безъ да се испи-